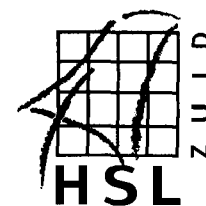

Notulen

Datum vergadering 7 februari 2001

Betreft vergadering Tenderboard Vervoer

Aanwezig J. Janssen, R. Postulart, P. van Kleunen (tot en met punt 5), B. van Os, B. Roelofs, J. Schlangen, D. van de Velde, F. Orlemans (verslaglegging)

Gasten W. Korf, J. Ochtman (tot en met punt 4), R. Testroote

Afwezig H. Huis in 't Veld (met bericht)

Kopie Archief

Datum
15 februari 2001

Ons kenmerk
-

Uw kenmerk
-

Contactpersoon
Floor Orlemans

Doorkiesnummer
030 – 27 28 751

E-mail
floor.orlemans@hslzuid.com

Voorafgaand aan de Tenderboardvergadering wordt door B. van Os en de landsadvocaat verslag gedaan aan Tenderboardleden en overige betrokkenen over de zojuist gehouden hoorzitting van het consortium Deutsche Bahn/Arriva naar aanleiding van de publicatie in De Volkskrant van 3 februari jl.

1. Notulen 17 januari 2001 tekstueel

Onder punt 4, 4e alinea betreffende werkzaamheden D. van de Velde.

- Toegevoegd dient te worden "over de HSL-Zuid" aan ... "dat er niet gepubliceerd wordt ...".
- In plaats van "Om potentiële conflicterende belangen ..." dient om potentiële problemen ..." genoteerd te staan.
- Aan "... voor de NS op het gebied van onderzoek." dient toegevoegd te worden: "met name over de onderwerpen: punctualiteit, lessen uit de Japanse spoorwegpraktijk, regulering".

Onder punt 6, dient bij antwoord 1.32 gelezen te worden: In Zweden heeft de koppeling van overheidssubsidie aan de vervoerder aan het CPI in het kader van brutocontracten geleid tot problemen toen de produktiekosten sterker stegen dan het CPI.

Behoudens deze opmerkingen worden de notulen vastgelegd.

Projectorganisatie
Hogesnelheidslijn-Zuid
Postadres:
Postbus 43
3500 AA Utrecht
Bezoekadres:
Catharijnesingel 33
3511 GC Utrecht
Tel 030 - 272 84 00
Fax 030 - 272 84 44

Opmerkingen naar aanleiding van de notulen van 17 januari 2001

De werkzaamheden door D. van de Velde worden nader genuanceerd:
De huidige activiteiten en werkzaamheden die D. van de Velde verricht staan vermeld in een schrijven dat zal worden bekeken door de projectorganisatie.
Mochten deze aanleiding tot opmerkingen geven wordt hierop teruggekomen.
Werkzaamheden met betrekking tot de Japanse Spoorwegpraktijk leveren geen problemen op. Toekomstige werkzaamheden worden t.z.t. beoordeeld en bij twijfel volgt overleg met de projectdirectie of overige tenderboardleden.

6 december 2001

Met betrekking tot het tekstvoorstel voor onder 3, ITT, 6^e bulletpoint: akkoord uitbrengen ITT, geeft Wim Korf aan dat hij het op prijs stelt als het standpunt van de Tenderboard duidelijk verwoord wordt. De volgende tekst dient de oorspronkelijke tekst te vervangen: "De Tenderboard stemt ermee in dat de ITT in zijn huidige vorm wordt uitgegeven. De verdere uitwerking van een aantal elementen in de ITT, die de Tenderboard gewenst acht, kan worden bereikt via interactieve clarificationmeetings met Tenderers en het vervolgens uitgeven van addenda."

In het kader van de ITT wordt nog opgemerkt dat door National Express de waardering is uitgesproken over de kwaliteit van de ITT: deze is hoger dan de kwaliteit welke zij gewend zijn.

2. Afstemming IP en Vervoer

De beoordeling van de integratie van het materieel en de baan door de NMBS loopt. De toezegging is gedaan om te pogen de prioriteit bij de NMBS te verhogen. Het kritieke punt schuilt in de mogelijke aanpassingen aan Thalys-materieel.

Er is afgesproken dat de waarde van een eerdere oplevering van de IP van een half jaar wordt vastgesteld voordat de biedingen binnenkomen. Tevens is afgesproken dat Civiel richting IP aangeeft wat de hardheid is van opleveringsdata en dat IP dit aangeeft richting Vervoer. Er lopen acties om de planningen op te harden danwel helderheid te scheppen in de niet-hardheid. In de slotronde van IP wordt een systeem van een glijdende schaal ingebracht met betrekking tot de opleveringsdata.

B. Roelofs rapporteert over zijn contact met technische experts, naar aanleiding waarvan hij nogmaals het belang en zijn zorgen benadrukt over de mate waarin technische specificaties op internationaal niveau op elkaar zijn afgestemd en uitgekristalliseerd. W. Korf wordt in contact gebracht met betrokkene(n). De projectorganisatie is zich bewust van dit issue. Op het moment dat bij Vervoer nog 2 bidders over zijn en bij IP nog 1, kunnen partijen in contact met elkaar te worden gebracht, net als met NMBS en SNCF. Tevens is een systeemverificatieteam bezig met dezelfde materie.

Tijdens de volgende bijeenkomst wordt een presentatie gegeven van de raakvlakken, om de Tenderboard inzicht te geven in de materie op het gebied van

technische systemen, de aanwezige (of niet) know how en bijvoorbeeld contractuele afstemming(en) om op die manier de risico's in de tenderprocessen te kunnen beoordelen.

3. Rolma Tender

Op 30 januari jl. heeft er overleg plaatsgevonden tussen enkele Tenderboardleden en de projectorganisatie. Het commentaar van de Tenderboardleden dat de ITT aangescherpt diende te worden qua tijd, geld en de opmerking dat in een later stadium meer openheid dient te worden geven zijn meegenomen. Ook het advies om de Rolma Tender te gebruiken om partijen maximale creativiteit te geven is opgevolgd.

4. Terugkoppeling Progress meetings

R. Testroote geeft een verslag van de gehouden progress meetings met alle consortia, exclusief Stagecoach. Naar verwachting vindt hiermee op korte termijn een telefonisch overleg plaats.

Bij de meetings was Hague Consulting vertegenwoordigd voor de beantwoording van vragen over marktdata. Vragen met betrekking tot supporting documents zijn mondeling beantwoord. Gedurende de gesprekken is expliciet de vraag gesteld of partijen in staat zijn om een bindend bod uit te brengen en direct te reageren wanneer dat niet het geval is. Zowel de aantallen afgevaardigde personen bij de progress meetings als de focus qua vragen varieert per consortium behoorlijk.

De onmogelijkheid om een compliant bid uit te brengen als gevolg van de uitgebrachte threshold is niet aangegeven door partijen. Tijdens de volgende progress meeting dienen feiten te worden aangedragen door bieders om te weten wat er in de ITT veranderd zou moeten worden als zij geen mogelijkheid zien om een compliant bid uit te brengen

5. DB/Arriva

De Tenderboard kan zich vinden in het verslag van het gesprek van 6 februari jl. dat door de Adviesraad is ondertekend. De concept brief van J. Janssen inzake de namens de Tenderboard betreffende de gevoerde vergaderingen op 5 en 7 februari jl. en de daarin uiteengezette lijn van advisering wordt akkoord bevonden door de aanwezige Tenderboardleden.

Wat betreft de schending van de process agreement adviseert de Tenderboard om het consortium een kort verslag van de hoorzitting toe te sturen en daarbij mondeling aan te geven dat verwacht wordt dat het verslag de basis vormt voor de brief richting projectorganisatie. Dit verhoogt de kans dat de schending wordt meegenomen in de brief en verlaagt de kans dat alsnog een aansprakelijkstelling dient verstuurd te worden.

In de brief van DB/Arriva dient volgens de Tenderboard in ieder geval aan bod te komen:

- Schending process agreement;
- Verwachting compliant bod af te geven;
- Rectificatie vanwege in twijfel trekken integriteit en ten aanzien van eerlijk spel;
- Verklaring/excuus andere punten (SNCF).

De Tenderboard adviseert om de inhoud van de brief minimaal in globale termen bekend te maken aan andere partijen.

Wat betreft het niet uitkeren van de biedvergoeding in verband met de schending van de process agreement luidt het advies van de Tenderboard om dit niet te doen. Bij opheffen van de schorsing draagt het schrappen van de biedvergoeding niet bij tot herstel van vertrouwen in de toekomstige samenwerking.

De brief van DB/Arriva zal naar verwachting gedurende het weekend verspreid worden per telefax. Een overzicht met privé telefoonnummers en faxen wordt verstrekt aan betrokkenen.

6. Rondvraag

Tenderboardleden zullen individuele onderwerpen in de ITT die verduidelijking nodig hebben uiterlijk dinsdag 13 februari aandragen, zodat ze meelopen in de vraag/antwoordenronde die donderdag 15 februari beëindigd wordt. Het excel format wordt vooraf toegestuurd.

D. van de Velde vraagt in hoeverre hij over zijn rol als tenderboardlid kan communiceren. Hierop wordt opgemerkt dat bij voorkeur gecommuniceerd dient te worden dat men de HSL-Zuid adviseert, zonder specifiek de Tenderboard te noemen.

B. van Os meldt dat W. Korf en hij volgende week een gesprek hebben met een kandidaat voor de rol van business developer in de Tenderboard.

J. Janssen geeft aan dat de bevindingen en lessen uit het rapport van de Tenderboard civiel kunnen zonder probleem worden gedeeld, mits er instemming is van de voorzitter de heer Tjerk van der Meer.

7. Volgende bijeenkomst

In plaats van 21 februari wordt op 22 februari van 15.00 tot 18.00 uur vergaderd in Utrecht. Genoemde agendapunten zijn:

- Raakvlakken
- Projectorganisatie Vervoer
- Addenda
- Presentatie Rolma
- Strategie scenario's (eventueel 14 maart)

Orlemans, Floor

Van: Orlemans, Floor
Verzonden: 13 februari 2001 16:04
Aan: Joop G. J. Janssen (E-mail)
Onderwerp: notulen 7 februari jl.

Goedemiddag Joop,

Hierbij stuur ik je de notulen van afgelopen woensdag waarop ik graag jouw omgaande reactie ontvang, omdat de eerstvolgende bijeenkomst alweer op donderdag 22 februari a.s. plaatsvindt.

Voor de bijeenkomst op 22 februari a.s. heeft Hans Huis in 't Veld zich helaas afgemeld.

Ook Jan Ochtman verwacht niet aanwezig te kunnen zijn voor het onderwerp afstemming IP en Vervoer. Ik zal Peter van Kleunen vragen in hoeverre de afwezigheid van Jan het onderwerp Raakvlakken beïnvloedt.

Met vriendelijke groet,
Floor

Notulen TB
07-02-01.doc

↓ Peter ?
Ⓟ

Gachte heer van Os,

Betreft: Volkskrantpublicatie dd 3 februari jl.

Op 5 en 7 febr jl. Heeft de Tenderboard HSL-Vervoer met U en Ir Korf vergaderd over een gepaste reactie in het kader van bovengenoemd onderwerp. Wij hebben U toen als volgt geadviseerd.

1. Wij onderschrijven de analyse van de Landsadvocaat bij brief van 5 febr. jl.
2. Er sprake van een zware overtreding waarop door de Projectorganisatie, op korte termijn, op gepaste wijze (dwz mwt inachtneming van het evenredigheidsbeginsel en het beginsel van wederhoor) gereageerd moet worden.
3. Wij zijn het eens met het besluit om het consortium DB/Arriva op te roepen om verantwoording af te leggen en in dat kader, tot nadere aankondiging, dit consortium te schorsen van deelname aan de lopende procedure.
4. Wij zijn, met U, van mening dat, als niet tot een tevredenstellende verantwoording wordt gekomen, de toepassing van de sanctiemiddelen van uitsluiting of voorwaardelijke uitsluiting moeten worden overwogen.
5. De af te leggen verantwoording zal overtuigend moeten zijn, waartoe tenminste op niet mis te verstane wijze gerectificeerd moeten worden gedane uitlatingen m.b.t. de (in twijfel getrokken) integriteit van de Staat en de oproep aan andere inschrijvers zich te beklagen over de hoogte van de gevraagde vergoeding. Op de overige punten dient tenminste een bevredigende uitleg respectievelijk een duidelijk excuus te worden verkregen.
6. De schorsing kan pas worden opgeheven als aan het gestelde sub 4 en 5 is voldaan.
7. Het feit van het afleggen van verantwoording door het consortium en de inhoud daarvan (in globale termen) dient aan de andere bidders bekend te worden gemaakt. Bij gebreke van een dergelijke verantwoording dient de op te leggen sanctie aan de andere bidders te worden bekend gemaakt.
8. In overleg met de verantwoordelijken ter ministerie moet worden bepaald of ook een persbericht wordt uitgegeven en hoe eventuele kamervragen dienen te worden beantwoord.
9. Tenslotte bevelen wij aan het consortium onder de gesloten "Process Agreement" formeel in gebreke te stellen terzake van de niet-nakoming c.q. schending van de artikelen 1.6, 2.1 en 2.3 en het consortium aansprakelijk te stellen voor alle daaruit voortvloeiende schade.

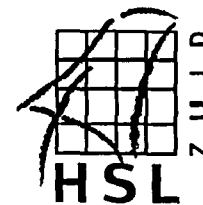
Voor het geven van een nadere toelichting of voor verder overleg houden wij ons uiteraard gaarne beschikbaar.

Hoogachtend,

Leden van de Tenderboard HSL-Vervoer:

H.Huis in 't Veld
R.Postulart
L.Roelofs
mede voor dezen:
J.G.J.Janssen, voorzitter

Notulen

Datum vergadering   6 februari 2001

Betreft   Gedragingen consortium Deutsche Bahn/Arriva

Aanwezig   De heer Scheepbouwer, de heer Van Miert
  (Adviesraad i.o.)
  De heer Janssen, de heer Huis in 't Veld (afvaardiging
  Tenderboard Vervoer)
  De heer Korf, de heer Van Os en de heer Gideonse
  (HSL-Zuid)

Doel van deze vergadering is om aan de Adviesraad in oprichting te vragen of de analyses van de aanbestedende dienst inzake de gedragingen van het consortium Deutsche Bahn/Arriva en de voorgenomen schorsing van het consortium juist zijn.

De heer Scheepbouwer en de heer Van Miert bevestigen in de vergadering dat de gedragingen van het consortium Deutsche Bahn/Arriva, weergegeven in het interview in de Volkskrant, op met name de volgende punten niet te tolereren zijn:

- het in twijfel trekken van de oprechtheid van de Nederlandse overheid bij deze aanbesteding;
- het aanzetten tot/uitlokken van onderling afgestemd gedrag inzake de prijs van de bieding.

Het consortium moet zich nadrukkelijk, en eventueel publiekelijk, distantiëren van beide schendingen. Wanneer zij hiertoe niet bereid is, zou dit tot uitsluiting van het consortium moeten leiden. Ten aanzien van de overige schendingen zou het consortium excuses moeten aanbieden.

Tevens geven de heren Scheepbouwer en Van Miert desgevraagd aan dat een beslissing over opheffen van de schorsing dan wel uitsluiting van deelname aan de tender uiterlijk volgende week genomen moet worden.

Voor gezien,

A. Scheepbouwer

K. van Miert

Datum
7 februari 2001

Ons kenmerk
HSL-Z/AR-01

Uw kenmerk
-

Contactpersoon
Wim Gideonse

Doorkiesnummer
030 - 2728 423

E-mail
wim.gideonse@hslzuid.com

Projectorganisatie
Hogesnelheidslijn-Zuid

Postadres:
Postbus 43
3500 AA Utrecht

Bezoekadres:
Catharijnesingel 33
3511 GC Utrecht

Tel 030 - 272 84 00
Fax 030 - 272 84 44

DB

Opgesteld door HSL t.b.v. Tenderboarddiscussie
d.d. 7/2/01

Aan de Minister van Verkeer en Waterstaat
Van de Staat der Nederlanden
Betreft: rectificatie van uitspraken van DB in de Nederlandse pers

Berlin, 9 februari 2001

Zeer geachte mevrouw Netelenbos,

Wij danken U voor de gelegenheid die U ons biedt om het artikel in de Volkskrant van 3 februari jl. te nuanceren en waar nodig te rectificeren. Wij hebben het zeer op prijs gesteld om in overleg met Uw Projectorganisatie HSL-Zuid de misverstanden die door dit artikel zijn gerezen te kunnen wegnemen.

Wij stellen voorop dat de Tender voor de rechten op het vervoer over de HSL-Zuid voor DB een zowel strategisch als commercieel uiterst interessante opportunity is. Juist in de context van het liberaliserende spoorbeleid in Europa biedt de Tender voor de HSL-Zuid in Nederland een goede kans voor DB om zijn ervaring en expertise in hogesnelheidsvervoer over lange afstanden verder in een internationale setting op te bouwen.

De procedure die U in gang heeft gezet heeft bij ons, en bij vele anderen in internationaal verband, groot respect afgedwongen. Onze ervaringen met de procedure zijn zeer positief. De procedure is van meet af aan transparant, waarbij U en Uw Projectorganisatie zichtbaar alles in het werk zetten om gelijke kansen te bieden aan de verschillende gegadigden. In dit kader betreuren wij het zeer dat in het artikel in de Volkskrant de suggestie wordt gewekt dat wij van mening zouden zijn dat de Nederlandse overheid slechts een spel zou spelen om NS in een fluwelen zetel te krijgen. Dat hebben wij niet gezegd en zeker niet bedoeld. Het zou ook onlogisch zijn, omdat U daartoe een veel eenvoudigere procedure tot Uw beschikking heeft. Wij hebben slechts gerefereerd aan de verhoudingen binnen de Nederlandse politiek. Wij zijn ons er van bewust dat deze nuancering niet uit het bewuste artikel valt af te leiden. U zult begrijpen dat wij de ontwikkelingen in de Nederlandse politiek kritisch zullen blijven volgen.

Wij spreken het commitment uit dat DB en Arriva ons strikt aan de regels van Uw procedure zullen houden. In dit kader erkennen wij dat, overigens uit zijn verband geciteerde, uitspraken gericht aan de andere gegadigden een 'soll nicht' is geweest, ten opzichte van de Process Agreement die U met ons heeft gesloten. Wij zullen in deze procedure op geen enkele wijze ons meer richten tot onze concurrenten.

Wij hechten eraan om te benadrukken dat DB serieus een bod zal voorbereiden, waarbij wij uit zullen gaan van de werkelijke verwachte toekomstige waarde van het vervoer over de HSL-Zuid. Indien uit onze calculaties zou blijken dat Uw financiële ondergrens van 100 miljoen Euro per jaar naar ons oordeel tot een verliesgevende exploitatie zal leiden, dan zullen wij dat, uiteraard goed onderbouwd, aan de orde stellen in onze process meetings met Uw Projectorganisatie. Indien wij van mening blijven dat de 100 miljoen Euro te hoog is en indien ons geen andere mogelijkheid zou resteren, dan zullen wij ons terugtrekken uit de Tender. Wij gaan er van uit dat U hier begrip voor heeft.

Tenslotte achten wij het van belang u te garanderen dat DB voornemens is om optimaal samen te werken met de Belgische en Franse spoorwegen. DB heeft, zoals u weet, een lange en succesvolle staat van dienst in zijn samenwerking met deze internationale partners.

Wij menen dat met deze brief, die wij ook ter kennis van de Volkskrant zullen brengen, de mogelijk nadelige effecten van het bewuste artikel op het Tenderproces zijn gecorrigeerd.

Wij hopen spoedig van U te vernemen dat de schorsing van onze deelname aan de Tenderprocedure is opgeheven en richten ons weer volledig op de voorbereiding van ons bod.

Met de meeste hoogachting,

Dr. H.H. Mehdorn
President-Directeur

Orlemans, Floor

Van: Orlemans, Floor
Verzonden: 5 februari 2001 15:05
Aan: 'joop.janssen@stibbe.nl'; 'rvb@beh.dhv.nl'; 'rps@tg.nl'; 'bert_roelofs@bmadvies.nl'; 'vandevelde@few.eur.nl'; Korf, Wim; Kleunen, Peter van; Schlangen, Jacqueline; Ochtman, Jan
Onderwerp: notulen en agenda Tenderboard

Goedemiddag,

Hierbij verspreid ik de notulen van de Tenderboardbijeenkomst van 17 januari jl.

De agenda voor de bijeenkomst van woensdag 7 februari a.s. bestaat uit de volgende onderwerpen:

1. Opening en mededelingen
2. Notulen 17 januari 2001
3. Afstemming IP en Vervoer
4. Terugkoppeling progress meetings
5. Addenda
6. Opmerkingen ITT van Tenderboardleden
7. Scenario's commercieel strategisch beleid ten aanzien van biedingen (brainstorm)
8. Rolma Tender (status)

De bijeenkomst vindt plaats van 15.00 tot 18.00 uur in de Radboudtoren te Utrecht, kamer 5.13b.

Tot slot bevestig ik nog dat het voorstel voor het vergaderschema voor de komende maanden nu definitief is. Voorzover nog niet gebeurd verzoek ik u vriendelijk om de data vast te (laten) leggen in de agenda's. Voor het gemak volgt hieronder nogmaals het schema:

woensdag 7 februari 2001 van 15.00 tot 18.00 uur, Utrecht, Radboudtoren
woensdag 21 februari 2001 van 15.00 tot 18.00 uur, Utrecht, Radboudtoren
woensdag 14 maart 2001 van 15.00 tot 18.00 uur, Utrecht, Westraven
dinsdag 10 april 2001 van 15.00 tot 18.00 uur, Utrecht, Westraven
dinsdag 8 mei 2001 van 15.00 tot 18.00 uur, Utrecht, Westraven
dinsdag 12 juni 2001 van 15.00 tot 18.00 uur, Utrecht, Westraven
dinsdag 10 juli 2001 van 15.00 tot 18.00 uur, Utrecht, Westraven

Met vriendelijke groet en tot woensdag,
Floor Orlemans

Notulen 17-01-01.doc